

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur

Datum
17 juli 2023

Kenmerk
DGA-DAD / 34440255

nota

Aanpassen landelijke maatregelen vogelgriep

Kopie aan

Bijlage(n)
3

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

In juli heeft u in de meeste regio's in Nederland de ophok- en afschermplicht voor risicovogels ingetrokken. De situatie in wilde vogels verandert voortdurend. Daarom laat u geregeld (ongeveer elke 4 weken) een risicobeoordeling maken. Op 20 juli 2023 heeft de deskundigengroep dierziekten een inschatting gemaakt van de kans op besmetting met hoogpathogene vogelgriep op een pluimveebedrijf, om na te gaan of in de huidige situatie het beleid kan worden aangepast. Helaas is er in Biddinghuizen op 24 juli jl. een besmetting gevonden, met als meest waarschijnlijke bron wilde vogels. Met deze nota wordt u geïnformeerd over de beoordeling van de deskundigengroep en wordt een voorstel gedaan tot versoepeling van enkele landelijke maatregelen, ondanks die uitbraak.

Geadviseerd besluit

1. De ophok- en afschermplicht in regio 19 (de Peel) in te trekken.
2. Het bezoekersverbod aan te passen voor locaties met commercieel gehouden vogels en in te trekken voor locaties met niet-commercieel gehouden vogels.
3. De verplichte klinische inspectie door een dierenarts voor eenden en kalkoenen voorafgaand aan vervoer naar de slachterij in te trekken.
4. Bijgevoegde regeling en de bijbehorende toelichting daartoe te ondertekenen, akkoord te gaan met het publiceren van bijgevoegd nieuwbericht en bijgevoegde brief te sturen aan de Tweede Kamer.

Ontvangen BPZ

Kernpunten

- Op basis van de risicobeoordeling van 23 juni jl. heeft u besloten de ophok- en afschermplicht in te trekken in niet-pluimveedichte regio's (Kamerstuk nr. 34440255).
- Op 20 juli jl. hebben de deskundigen de risicoschatting voor heel Nederland, indien de ophokplicht niet van toepassing is, afgeschaald van **matig** naar **laag**, met een grote mate van onzekerheid.
- De grote mate van onzekerheid wordt, net als bij de vorige risicobeoordeling, veroorzaakt omdat besmetting van pluimvee met de huidige virusvariant weliswaar kan plaatsvinden, blijkend uit dierexperimenteel onderzoek in Italië, maar dat dit in Nederland tot nu toe niet is gebeurd (de besmetting in Biddinghuizen was na het overleg van de deskundigen). De besmettelijkheid van deze variant lijkt dus lager dan van eerdere varianten.
- Op 24 juli jl. was er een vogelgriepuitbraak in Biddinghuizen. Dit was na een periode van bijna een half jaar waarin er geen uitbraken waren opgetreden.
- Dat er toch een besmetting is opgetreden nadat de deskundigen het risico hebben afgeschaald, past bij de inschatting van de kans op besmetting (laag, niet nul) en de grote mate van onzekerheid die zij gaven bij deze inschatting.
- De huidige virusvariant (genotype BB, gerelateerd aan kustvogels) kan dus tot besmettingen leiden onder pluimvee, zoals is gebleken uit de uitbraak in Biddinghuizen. Ook in andere lidstaten in de EU zijn een gering aantal besmettingen met deze variant bij pluimveehouderijen gemeld.
- Onder wilde vogels neemt het aantal besmettingen iets af t.o.v. vorige maand.
- Gezien de nieuwe risicobeoordeling van de deskundigen en omdat er slechts één besmetting is opgetreden na bijna een half jaar geen uitbraken, wordt u geadviseerd de volgende landelijke maatregelen te versoepelen:
 - De ophok- en afschermplicht in regio 19 in te trekken.
 - De deskundigen hebben de kans op besmetting ingeschat als **'laag'**.
 - In regio 19 heeft u de vorige keer de ophokplicht niet ingetrokken, omdat dit een pluimveedichte regio omvat.
 - Het argument om dit pluimveedichte gebied nu wel 'vrij te geven', maar het pluimveedichte gebied in regio's 7 en 10 niet, is dat in regio's 7 en 10 niet alleen in totaal veel meer bedrijven zitten, maar ook veel meer uitloopbedrijven. In regio 19 is het aantal bedrijven met uitloop beduidend minder; in regio 19 zitten 28 biologische en vrije uitloopbedrijven, in regio's 7 en 10 zijn dit er in totaal 181.
 - In een gebied waar zoveel kippen buiten lopen is de kans dat een besmette wilde vogel of de uitwerpselen ervan bij een buiten lopende kip terecht komt groter dan in gebieden met minder buiten lopende kippen. Dat betekent dus dat de kans op een besmetting in deze twee regio's ons inziens substantieel toeneemt als daar alle kippen weer naar buiten gaan. Bovendien is de kans op tussenbedrijfstransmissie na een eventuele besmetting van een bedrijf met een uitloop in de Gelderse Vallei reëel. De Rh-waarde in regio is weliswaar substantieel, maar overal onder de 1.

- Het gevolg van een besmetting in die twee regio's is veel groter gezien de bedrijfsdichtheid. Vorig jaar hebben we gezien dat meerdere bedrijven in dat gebied besmet raakten. Gelukkig was de spreiding niet zo ernstig als in 2003, maar een dergelijk scenario is niet uit te sluiten.
- Vorig jaar heeft u ook op basis van deze redenering de ophok- en afschermplicht in regio 19 wel ingetrokken en in de regio's 7 en 10 niet (Kamerstuk nr. 28807-264).
- Na de volgende risicobeoordeling door de deskundigengroep zal u hierover opnieuw geadviseerd worden.
- Het bezoekersverbod aan te passen voor de commerciële houderij en in te trekken voor de niet-commerciële sector.
 - Ruim anderhalf jaar geldt er een bezoekersverbod voor vogelverblijfplaatsen.
 - De commerciële sector vraagt om een versoepeling, zodat medewerkers van kwaliteitsborgingssystemen (IKB Kip en EI en IKB PSB), medewerkers van centrale antibioticaregistratie en koppelbegeleiders de stal weer mogen betreden.
 - Ook de hobbysector vraagt om versoepeling, zodat keurmeesters de stal mogen betreden voor het keuren van hun dieren.
 - Naar aanleiding van de nieuwe risicobeoordeling van de deskundigen en gezien het verplicht hygiëneprotocol en registratie van bezoekers bij de commerciële sector van kracht blijven, wordt de versoepeling van het bezoekersverbod verantwoord geacht.
 - Ten aanzien van de niet-commerciële houderij geldt dat deze houderij ten algemene een ander risicoprofiel heeft. In combinatie met het door de deskundigen 'lage risico' wordt het schrappen van het bezoekersverbod voor de niet-commerciële houderij verantwoord geacht.
- De verplichte klinische inspectie door een dierenarts voor vervoer van eenden en kalkoenen naar de slachterij in te trekken.
 - Deze maatregel is bedoeld om eventuele besmetting bij koppels te ontdekken door de inspectie door de dierenarts.
 - De combinatie van het huidige lage risico en het feit dat koppels die naar de slacht gaan sowieso minder risico voor verspreiding vormen, maakt dat deze maatregel nu weinig toegevoegde waarde heeft, maar wel voor extra lasten zorgt.
 - Overigens blijven kalkoenen wel klinisch geïnspecteerd worden, omdat ze in andere lidstaten geslacht worden (in Nederland is er geen slachthuis voor kalkoenen) en in het kader van certificatie klinische inspectie verplicht is.
 - Het advies is daarom deze verplichting te schrappen.
- De situatie wordt gemonitord en de deskundigengroep wordt regelmatig (ongeveer elke 4 weken) gevraagd een risicobeoordeling te doen op basis van nieuwe informatie.

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Kenmerk
DGA-DAD / 34440255

- Indien de risicobeoordeling van de deskundigen of andere ontwikkelingen zoals nieuwe uitbraken daar aanleiding toe geven, kunnen versoepelingen weer teruggedraaid worden.
- We adviseren u door middel van een nieuwsbericht de versoepeling van de landelijke maatregel aan te kondigen en de Tweede Kamer op de hoogte te stellen met bijgevoegde brief.